

Wortellessieaaltjes in lelie beheersen met behulp van NemaDecide

Ivonne Elberse (PPO-BBF), Hetty Regeer (Agrifirm Plant), Leendert Molendijk (PPO-AGV), Corrie Schomaker en Thomas Been (PRI),
ivonne.elberse@wur.nl

Wat is NemaDecide?

- Beslissingsondersteunend systeem (BOS)
- Voor beheersing aardappelmoeheid, wortellessieaaltjes, maïswortelknobbelaaltjes
- In akkerbouwgewassen
- Voorspelling ontwikkeling populatie aaltjes en schade aan gewas

Waarom NemaDecide voor bollen?

- Schade in bollenteelt geschat op 15-20 mln euro per jaar
- Alle beschikbare kennis wordt gestructureerd en is toegankelijk voor iedereen
- Eenduidige advisering
- Zicht op hiaten in de kennis geeft richting aan onderzoek
- Antwoord op vragen als:
  - Besmetting op perceel?
  - Risico op schade?
  - Beste vruchtwisseling? (inclusief keuze groenbemester)
  - Moet ik ontsmetten?
  - Kosten/baten maatregelen?

Pilotproject lelie-wortellessieaaltje "A proof of principle":

- Overzicht gemaakt van bestaande onderzoeksgegevens
- Lelieteelt in akkerbouwrotaties opgenomen in NemaDecide: demoversie
- Lijst met ontbrekende kennis

Fig. 1 Schade door wortellessieaaltjes in lelie

Wat kun je ermee? Een voorbeeld:

Teler in de Noordoostpolder heeft volgende bouwplan (1) in gedachten:

1. Pootaardappelen
2. Wintertarwe
3. Suikerbieten
4. Tulpen, daarna bladrammenas
5. Italiaans raaigras
6. Lelie 'Stargazer'

Voorspelling NemaDecide (fig. 2a):

- Aantal wortellessieaaltjes neemt sterk toe
- Veel schade in lelie

Als 'Stargazer' wordt vervangen door 'Siberia': bouwplan 2 (fig. 2b):

- Aantal aaltjes neemt af
- Schade in lelie onverminderd groot

Omwisselen gras en tulpen en vervangen bladrammenas door Japanse haver, bouwplan 3:

- Aantal aaltjes neemt verder af (fig. 2b)
- Minder schade in lelie (fig. 2c)

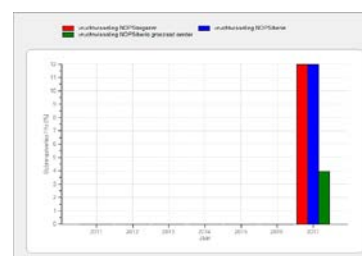
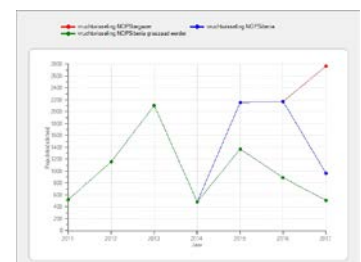
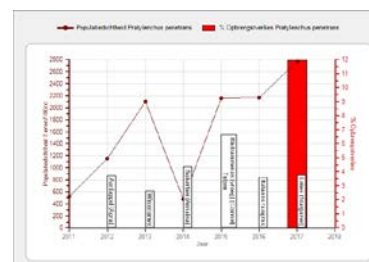

Fig. 2a: aaltjesontwikkeling (rode lijn) en schade in lelie (rode balk) voor bouwplan 1

Fig. 2b: aaltjesontwikkeling voor bouwplan 1 (rood), 2 (blauw) en 3 (groen)

Fig. 2c: schade in lelie voor bouwplan 1 (rood), 2 (blauw) en 3 (groen)

Hoe verder?

- Verder uitwerken NemaDecide met lelie
- Onderzoek starten om kennishiaten in te vullen
- Later toevoegen andere aaltje/gewas combinaties